

Närradion ett år: För folket i etern

I dag, torsdag, fyller närradion i Stockholm ett år. Detta jubileum firas med en gigantisk sändning från kl 13 torsdag middag till kl 06 fredag morgon. Under de timmarna kan vad som helst hända i närradion, alla ordinarie sändningsscheman läggs om. Bl a hoppas närradiofolket kunna sända direkt från Sergels torg och låta medborgarna komma till tals rakt ut i etern, spontant och oförberett.

□ Just detta att vem som helst ska få chansen att "prata i radio", under inte alltför högtidliga former, är en av grundtankarna bakom närradio-idén. Ännu har inte varje enskild medborgare sin egen närradiosändare — men det finns de som tror att vi är på väg dit.

Och i dag, ett år efter den blygsamma starten för ett år sedan, är femtitalet föreningar i Stor-Stockholm anslutna till Stockholms närradioförening.

— Jag är övertygad om att närradion har kommit för att stanna, hävdar Anders Bjurström, ordförande i Stockholms närradioförening.

□ Många lyssnade

— Redan nu har vi fått så många lyssnare och blivit så populära att det vore politiskt självmord för det parti som vill avskaffa närradion i dag.

— Se bara exemplet med Radio Nord! Det var 20 år sedan, men folk talar ännu med harm och vrede om hur den fria radiostationen blev tystad...

På de flesta orter i landet är det frikyrkoförsamlingarna som dominerat bland de sändande föreningarna. I Stockholm sänder tex Radio Rörstrand (Filadelfiaförsamlingen, som nyss invigt en ny studio för 250 000 kr), baptisterna, Frälsningsarmén, Maranata, KDS, samkristen närradio, Missionsförbundet och Adventskyrkan.

□ Politiska

Men också fackliga och politiska grupper sänder — som radio Klara (där bl a olika byalag och Alternativ stad ingår), kommunistisk ungdom och radio liberal.

Numera sänder också, efter viss tvekan, socialdemokraterna och LO under rubriken "Radio A". Socialdemokraterna var länge direkta motståndare till närradiotanken men har successivt mjukat upp sin inställning.

— Kvaliteten på programmen växlar. En del föreningar bara pratar lite löst och spelar gramfon, berättar Anders Bjurström. Andra sändningar är desto mer välproducerade och genomarbetade, till exempel fritidsfiskarna, de homosexuellas Gay Radio, Stockholmskorpén och Sams närradio — en utbrytargrupp från Svenska artist- och musikerkolan.

□ Vild flora

Invandrargrupper, korpidotare, fiskare, frireligiösa, musikanter, byalag, stadsdelsråd, studenter, den kufiska "föreningen för psyko-biofysik" — en sekt som omfattar en lära som är en egen blandning av astrologi, scientologi, parapsykologi och UFO-teorier i sina program "Nya dimensioner" ... Närradiolyssnaren erbjuds verkligen en vild flora av åsikter, musik, tyckanden, gudstjänster och saklig information.

— Närradion ska vara den kanal där allt sänds som inte kan

— Närradion är den kanal där allt sänds som inte kan sändas i riksradion eller lokalradion. Vi får vara hur partiska och subjektiva vi vill...

Det säger Anders Bjurström, ordf i Stockholms närradioförening, som fyller ett år i dag. I bakgrunden Christian Paulin och Michael Wälivaara från Sams närradio. (Foto: ÖRJAN BJÖRKDAHL)

sändas i riksradion eller lokalradion, menar Anders Bjurström. Vi är inte bundna av radionämnden, vi får vara hur partiska och subjektiva vi vill...

— Det idealiska närradioprogrammet för mig är när små, hämmade eller förtryckta grupper får komma till tals, säger Anders Bjurström.

— Också "smala", knepiga grupper får komma fram i närradion. Mina favoritprogram är de arabiska sändningarna...

Alla som jobbar med närradio kallar sig gärna "de sista entusiasterna", "obotliga idealister" eller annat. Ty ingen av dem tjänar ett öre på sina insatser. Alla ställer upp gratis och ser närradijobbet som en spännande syssla för fritiden.

De föreningar som sänder har sällan gott om pengar — vilket inte behövs, eftersom det är ganska billigt att köpa sig sänd-

ningstid i närradion, ca 100 kr i timmen.

Närradiokommittén, den parlamentariskt sammansatta utredning som har ansvaret på riksplaneln, är fö invecklad i segslitna förhandlingar med gramfonbolagen och Stim (tonsätarnas och textförfattarnas intresseorganisation). Det gäller ersättningen för den musik som spelas i närradion:

Stim kräver 225 kronor i timmen (eller ca 3:75 per minut). Närradions förhandlare å sin sida hävdar att en så hög ersättning skulle knäcka medlemsföreningarna och har gått ut med ett "symboliskt lågt" bud: 10 öre i minuten.

Före den 1 juli måste Närradion, Stim och gramfonbolagen vara klara med förhandlingarna, då går de gamla avtalen om ersättning ut.

BERTIL MOLLBERGER